

Lehdistötiedote 27.11.2015
Aalto-yliopisto

Sotasampo avaa talvi- ja jatkosodan aineistot kansalaisille ja tutkijoille

Uusi tietopalvelu linkittää toisiinsa yli miljoona tiedonpalasta ja valottaa ennennäkemättömällä tavalla Suomen historiaa.

Aalto-yliopiston tietotekniikan laitoksen tutkijat ovat toteuttaneet laajan yhteistyöverkoston kanssa Sotasampo-tietopalvelun, joka kokoaa yhteen talvi- ja jatkosotaan liittyviä keskeisiä kansallisia tietoaaineistoja linkitettyinä avoimena tietona. Palvelun tavoitteena on lisätä ymmärrystä Suomen historiasta yli miljoonan toisiinsa yhdistetyn tiedon avulla.

– Verkossa on paljon Suomen viime sotiin liittyvää tietoa, mutta se ei ole ollut saatavilla datana tutkijoiden ja sovellusten käytettäväksi, professori **Eero Hyvönen** kertoo palvelun taustoista.

Internetin tietosisällöt on yleensä esitetty muodossa, joka on tarkoitettu ihmisen eikä koneen tulkittavaksi. Linkitetyn tiedon (Linked Data) avulla hakukoneille ja muille sovelluksille voidaan kertoa sisältöjen merkitys, mikä mahdollistaa tietojen yhdistämisen ja älykkäiden sovellusten kehittämisen. Datapalvelun pohjalta rakennettu Sotasampo.fi-portaali palvelee loppukäyttäjää, kuten sotahistoriasta kiinnostuneita kansalaisia. Sotasamossa voi esimerkiksi nimihaun kautta etsiä omaan, sodassa menehtyneeseen sukulaiseensa tai tiettyyn upseeriin liittyviä sotatapahtumia ja aineistoja.

– Palvelussa on mukana Kansallisarkistosta runsaasti tietoaaineistoja, kuten tiedot yli 95 000 vuosina 1939–1945 menehtyneestä, 26 500 joukko-osastojen sotapäiväkirjaa sekä satoja joukko-osastojen organisaatiokortteja. Joukko-osastojen tapahtumia voidaan nyt ensimmäistä kertaa visualisoida kartoilla ja aikajanoilla, tässä myös Maanmittauslaitoksen historiallisia Karjalan karttoja ja paikkatietoa hyödyntäen. Tietoja voidaan myös täydentää eri datalähteiden avulla, kuten puolustusvoimien SA-kuva-arkiston 160 000 autenttisesti kuvalla ja filmimateriaalilla, kertoo Kansallisarkiston kehittämisspäälikkö **Tomi Ahoranta**.

Aineistoa kansalaisilta

Hankkeen tietojenkäsittelyyn liittyvä innovaatio on eri tietokantojen aineistojen rikastaminen toistensa avulla. Tämä tapahtuu linkittämällä niitä tapahtumien ja yhteisten käsitteiden muodostamien verkostojen eli ontologioiden kautta.

– Kansalaisten lisäksi Sotasampo tarjoaa aineistoja esimerkiksi laskennallisten ihmistieteiden tutkijoille sekä ohjelmoijille dataa ja työkaluja uusien Sotasampo.fi:n kaltaisten sovellusten kehittämiseen, kiteyttää Hyvönen.

Sotasampo julkaisee aineistoja yhteistyössä Kansallisarkiston, puolustusvoimien, Maanmittauslaitoksen, Suomen Sotahistoriallisen Seuran, Yleisradion ja muun yhteistyöverkoston kanssa. Yhteistyökumppaneiden roolina on ollut arkistojen datan toimittaminen ja avaaminen kaikkien käytettäväksi sekä dataan liittyvän asiantuntemuksen tuominen projektiin. Seuraavaksi tutkimushanke selvittää mahdollisuuksia sotaan liittyvien aineistojen ja tiedon keräämiseksi sotahistorian harrastajilta ja yksittäisiltä kansalaisilta.

– Pyrimme joukkoistamaan Sotasammon kaikkein asianosaisten tahojen kesken. Se voi tarkoittaa sitä, että palvelun käyttäjät voivat itse täydentää tietokannassa jo valmiiksi olevia tietoja esimerkiksi omia kuvia tai kirjoja lisäämällä, kertoo Aalto-yliopiston tutkijatohtori **Eetu Mäkelä**.

Sotasampo on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Avoin tiede ja tutkimus -hankekokonaisuutta ja mukana valtioneuvoston kanslian Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden ohjelmassa.

Lisätiedot:

Professori Eero Hyvönen

Puh. 050 384 1618

eero.hyvonen@aalto.fi

Portaali <http://sotasampo.fi>

Hankkeen kotisivu <http://seco.cs.aalto.fi/projects/sotasampo/>

Suomenkielinen esittely Sotasammosta: <http://seco.cs.aalto.fi/projects/sotasampo/sotasampo-esittely-2015-11-07.pdf>

Datajulkaisu: <http://www.lfd.fi/dataset/warsa>

Esimerkki Sotasampo.fi-palvelusta

Kuvassa on Sotasammon Tapahtumat-näkymä, joka esittää talvisodan poliittisia ja sotilaallisia tapahtumia aikajanalla ja viiden päivän aikaikkunaan (suorakulmio keskellä) sisältyvät tapahtumat kartalla. Taustalla näkyvä lämpökartta lasketaan aikaikkunan aikana menehtyneistä sotilaista Kansallisarkiston sotasurmadatan perusteella. Ikkunaa ajassa siirtämällä muuttuvat tapahtumat ja sotasurmien määrää ilmaisevan lämpökartan väritys (punainen-keltainen-vihreä), mikä antaa yleiskuvan tapahtumien kehittymisestä ajan ja paikan suhteen. Oikealla näkyy kartalta tai aikajanalta valittuun tapahtumaan (tässä taistelu, jossa Suojärven Suvilahdesta luovuttiin) liittyviä valokuvia puolustusvoimien kuva-arkistosta sekä tietoa sotasurmien syistä.

The screenshot shows the Sotasampo.fi web application interface. On the left, there is a map of Finland with various locations marked with colored pins. Below the map is a timeline of events from July to May 1940. On the right, there is a detailed view of a specific event: 'Suvilahdi, Suojärvi 12/2/1939 - Sotatoimi'. This view includes a title, a description, a gallery of 9 photos, and a table of statistics for the event.

Menehtyneitä ajanjaksolla 11/29/1939 - 12/6/1939 601 Pilota lisätiedot	
kaatui, ruumis jäänyt kentälle tai tuhoutunut, siunattu kentälle jääneenä tai poissaolevana	170
kuoliin syy muu kuin sodasta välittömästi aiheutunut (sairaus, tapaturma)	49
kaatui, siunattu ja haudattu	263
kadonnut, julistettu virallisesti kuolleeksi	77
kuoli haavoittuneena, siunattu ja haudattu	22